

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.017.02.2016

P/16/025

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/025 – Cyfryzacja szkół
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Jacek Tworkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/88/2016 z dnia 10 października 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Tadeusza Kotarbińskiego w Radomsku 97-500 Radomsko, ul. Przedborska 39/41 ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Kołodziejka, Dyrektor Zespołu Szkół Ekonomicznych w Radomsku od 4 maja 2006 r. (dowód: akta kontroli str. 2-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Realizując działalność edukacyjną, Szkoła wykorzystywała technologie informacyjno-komunikacyjne (dalej: TIK). Placówka została prawidłowo przygotowana organizacyjnie do stosowania tych technologii. Pracownicy komputerowe posiadały odpowiednią liczbę stanowisk do samodzielnej pracy ucznia przy komputerze, a także wyposażenie informatyczne do nauczania przedmiotów nieinformatycznych, zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego³ oraz nauki w zawodach. Nauczyciele stwarzali uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania, wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem TIK na zajęciach z różnych przedmiotów.

W latach szkolnych 2015/16 oraz 2016/17 Szkoła nie wykorzystywała w nauczaniu podręczników elektronicznych. Pedagodzy przedmiotów nieinformatycznych stosowali w znacznym stopniu TIK w nauczaniu. W II semestrze roku szkolnego 2015/16 przeciętnie w tygodniu realizowano 198 godzin zajęć lekcyjnych z zastosowaniem takich technologii, co – w warunkach porównywalnych do założeń realizowanego w latach 2012/2013 „Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno – komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła” (co najmniej 9 godzin tygodniowo dla szkół z liczbą uczniów powyżej 300) – świadczy o wysokim poziomie cyfryzacji szkoły.

Szkoła dysponowała komputerowymi programami edukacyjnymi, dedykowanymi do nauczania poszczególnych przedmiotów zawodowych, ale nie posiadała takich programów dla przedmiotów nieinformatycznych ogólnych. Jednak nauczyciele wykorzystywali w tym celu inne zasoby edukacyjne, dostępne w internecie, własne materiały cyfrowe lub dołączone do podręczników niefunkcyjnych oraz inne pomoce multimedialne do kształcenia ogólnego, dostępne w Szkole.

¹ Zwany dalej „Szkołą”, lub „Zespołem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977 ze zm.).

Zgodnie z przepisem art. 4a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴, Szkoła wprowadziła środki zabezpieczające uczniów przed dostępem w internecie do treści mogących stanowić zagrożenie ich prawidłowego rozwoju, w tym systematycznie aktualizowała oprogramowanie zabezpieczające dostęp do treści szkodliwych. Szkolna sieć komputerowa posiadała oprogramowanie, które posiadało funkcję do wprowadzania selektywnego dostępu do stron internetowych.

Szkoła posiadała własną stronę internetową, zawierającą podstawowe informacje dla rodziców o organizacji nauczania i bieżącej działalności placówki. Stanowiła ona dla nauczycieli i uczniów narzędzie wsparcia procesu edukacyjnego, np. poprzez zamieszczenie linków platform i portali edukacyjnych.

Do roku szkolnego 2015/16, obok dziennika tradycyjnego, stosowany był w Szkole dziennik elektroniczny, funkcjonujący w systemie Librus Synergia, dostarczany w formie usługi przez Librus Sp. z o.o. Od roku szkolnego 2016/17 e-dziennik jest jedyną formą dziennika. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła nieprawidłowości w funkcjonowaniu tego rozwiązania, spowodowane przyjęciem niekorzystnych dla Szkoły rozwiązań w umowie z dostawcą usługi. Dotyczyło to w szczególności zaakceptowania w umowie:

- możliwości świadczenia przez usługodawcę dla rodziców uczniów płatnej usługi informowania o nowych wpisach w dzienniku (tzw. SMSInfo), co jest niezgodne z zasadą bezpłatności informacji dla rodziców o przebiegu procesu nauczania ich dziecka, określonej w art. 5g ustawy o systemie oświaty;
- uzależnienia utworzenie konta w serwisie internetowym dziennika elektronicznego od bezwarunkowej akceptacji, ustalonego przez usługodawcę regulaminu serwisu, co wykluczało z dostępu do dziennika tych rodziców i uczniów, którzy nie akceptowaliby przyjętych w regulaminie rozwiązań;
- możliwości przetwarzania przez usługodawcę danych osobowych, zawartych w dzienniku elektronicznym, do celów wykraczających poza funkcję prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania (np. do celów przesyłania w serwisie informacji o charakterze handlowym).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie szkoły do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu.

Opis stanu faktycznego

Zespół Szkół Ekonomicznych w Radomsku jest jednostką publiczną, której organem prowadzącym jest powiat radomski. Wg statutu Zespołu, w jego skład wchodzi: czteroletnie Technikum (kształcą w zawodach: technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik cyfrowych procesów graficznych, technik handlowiec, fototechnik, technik obsługi turystycznej), 2-letnia Szkoła Policealna dla Dorosłych nr 1 (kształcą w zawodach: technik rachunkowości, technik BHP, technik usług pocztowych i finansowych, technik administracji), trzyletnia Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2, kształcąca w zawodzie sprzedawca, kwalifikacyjne kursy zawodowe w zawodach, w których kształci placówka.

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że w roku szkolnym 2015/16 w Zespole funkcjonowało Technikum i Szkoła Policealna dla Dorosłych nr 1 (semestr III w zawodzie technik BHP), a w 2016/17 funkcjonuje tylko Technikum. Do pozostałych szkół nie dokonano naboru. Planuje się nabór w latach następnych.

Według stanu na dzień 30 września 2016 r., do funkcjonujących w Szkole 20 oddziałów (o liczebności od 19 do 37 uczniów) uczęszczało 526 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 5-7 i 29-34)

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm., zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”.

1.1. Warunki do realizacji w Szkole zajęć z przedmiotów informatycznych.

Przeprowadzone oględziny sal lekcyjnych oraz innych pomieszczeń w Szkole wykazały, że była ona wyposażona w następujący sprzęt z zakresu TIK:

- w salach lekcyjnych: 95 komputerów stacjonarnych (sprawnych) z dostępem do internetu w salach: 204, 208, 308, 309, 410, 411, przeznaczone dla uczniów, z możliwością wykorzystania ich do zajęć z przedmiotu „Informatyka”; 12 tabletów z dostępem do internetu w sali 208, przeznaczonych dla uczniów; 25 komputerów stacjonarnych (sprawnych), przeznaczonych dla nauczycieli, z dostępem do internetu we wszystkich salach, oprócz 209, 307, 309 i 403, w których używane są komputery przenośne (ponadto w salach 208 i 410 znajdują się oprócz komputerów stacjonarnych dla nauczycieli – po jednym komputerze przenośnym dla nauczycieli), 4 wizualizery w salach: 204, 208, 309 i na zapleczu sal 410/411 (wizualizer na zapleczu sal 410/411 jest przenośny i służy do korzystania z niego w innych salach), 18 projektorów multimedialnych we wszystkich 23 salach i na zapleczu sal 410/411 (przenośny) oprócz 6 sal (02, 06, 304, 306, 406, 407), 18 ekranów projekcyjnych we wszystkich salach oprócz 5 sal (02, 06, 304, 406, 407), 3 tablice interaktywne w salach 201, 308 i 403;
- w bibliotece: 4 komputery stacjonarne z dostępem do internetu, w tym jeden, z którego mogli korzystać tylko nauczyciele;
- gabinet pedagoga: komputer stacjonarny z dostępem do internetu, z możliwością korzystania jedynie przez nauczycieli;
- pokój nauczycielski: komputer stacjonarny z dostępem do internetu, z możliwością korzystania tylko przez nauczycieli;
- sekretariat: 5 komputerów przenośnych wyłącznie dla nauczycieli;
- zaplecze sali WF (202): 1 komputer przenośny z dostępem do internetu wyłącznie dla nauczycieli;
- zaplecze sal 308/309: 1 komputer stacjonarny tylko dla nauczycieli i 1 serwer z dostępem do internetu, 2 komputery stacjonarne uszkodzone, które służyły uczniom;
- zaplecze sal 410/411: 3 komputery stacjonarne z dostępem do internetu tylko dla nauczycieli, 1 komputer stacjonarny uszkodzony, który służył uczniom;
- gabinet dyrektora: 1 komputer przenośny i 1 tablet z dostępem do internetu oraz 1 komputer przenośny bez dostępu do internetu;
- gabinet wicedyrektora: 2 komputery przenośne z dostępem do internetu.

Komputery stacjonarne, przenośne i tablety mają dostęp do internetu poprzez sieć przewodową oraz Wi-Fi (internet w Szkole jest rozprowadzony kablowo oraz bezprzewodowo).

Kontrola wykazała, że dane o wyposażeniu Szkoły w sprzęt komputerowy, ujęte w lokalnej bazie nowego systemu informacji oświatowej (SIO), przy uwzględnieniu sprzętu skasowanego i zakupionego w okresie od 31 grudnia 2015 r. do czasu kontroli NIK, były prawidłowe, tj. zgodne z wynikami oględzin oraz z ewidencją księgową środków trwałych.

(dowód: akta kontroli str. 35-46 i 49-50)

Z oględzin oraz planu lekcji Szkoły wynikało, że zajęcia z informatyki w I semestrze roku szkolnego 2016/17 odbywały się dla klas I-szych w salach: 308, 309, 410 i 411, które wyposażone były w zakresie TIK następująco:

- sala 308 – 15 komputerów stacjonarnych z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 komputer stacjonarny z dostępem do internetu,

- przeznaczony dla nauczycieli, 1 projektor multimedialny, 1 ekran projekcyjny, 1 tablica interaktywna;
- sala 309 – 13 komputerów stacjonarnych z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 komputer przenośny z dostępem do internetu, przeznaczony dla nauczycieli, 1 wizualizer, 1 projektor multimedialny, 1 ekran projekcyjny;
 - sala 410 – 14 komputerów stacjonarnych z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 komputer stacjonarny i 1 przenośny z dostępem do internetu, przeznaczone dla nauczycieli, 1 projektor multimedialny, 1 ekran projekcyjny;
 - sala 411 – 15 komputerów stacjonarnych z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 komputer stacjonarny z dostępem do internetu, przeznaczony dla nauczycieli, 1 projektor multimedialny, 1 ekran projekcyjny.
- Poza tym takie lekcje mogły odbywać się także w salach: 204 i 208, które wyposażone były w zakresie TIK następująco:
- sala 204 – 15 komputerów stacjonarnych z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 komputer stacjonarny z dostępem do internetu, przeznaczony dla nauczycieli, 1 wizualizer, 1 projektor multimedialny, 1 ekran projekcyjny;
 - sala 208 – 16 komputerów stacjonarnych z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 komputer stacjonarny i 1 przenośny z dostępem do internetu, przeznaczone dla nauczycieli, 12 tabletów z dostępem do internetu, przeznaczonych dla uczniów, 1 wizualizer, 1 projektor multimedialny, 1 ekran projekcyjny.

(dowód: akta kontroli str. 41-55)

Na podstawie analizy planu lekcji, obowiązującego w trakcie kontroli NIK oraz liczby uczniów w oddziałach szkolnych lub w grupach, na które je podzielono podczas zajęć z „Informatyki” stwierdzono, że Szkoła zapewniła uczniom: prowadzenie wszystkich zajęć w pracowni komputerowej, zachowanie dopuszczalnej liczebności grup zajęciowych (określoną przepisem § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych⁵) oraz jednoosobową pracę ucznia na stanowisku komputerowym z dostępem do internetu. Z uwagi na liczebność oddziałów klas pierwszych (w nich odbywają się zajęcia z informatyki), wynoszącą od 21 do 30 uczniów, każdy oddział został podzielony na dwie grupy.

Wskaźnik liczby uczniów przypadających na jeden komputer z dostępem do internetu (dostępny dla uczniów) wynosił dla Szkoły 5,3⁶, ale praktycznie 6⁷, gdyż 11 komputerów było niesprawnych.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że niesprawność komputerów w salach lekcyjnych związana jest z wieloletnim ich użytkowaniem, ale nie ma to wpływu na prowadzenie zajęć edukacyjnych zgodnie z podstawą programową, ponieważ w przypadku konieczności korzystania z programów, na bieżąco dostosowuje się plan lekcji (korekta przydziału sali dla danej klasy). Dyrektor podjęła działania w celu usunięcia awarii komputerów, ale jest to uzależnione od posiadanych przez Szkołę na ten cel środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 31-34, 41-46, 51-52, 71 i 74)

⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 204 ze zm.

⁶ 99 komputerów dostępnych dla 525 uczniów.

⁷ 88 komputerów dostępnych praktycznie dla 525 uczniów – 11 komputerów było niesprawnych.

1.2. Wyposażenie Szkoły w sprzęt do stosowania technologii cyfrowej w nauczaniu przedmiotów nieinformatycznych.

Szkoła nie posiadała mobilnych zestawów sprzętu komputerowego. W nauczaniu przedmiotów nieinformatycznych wykorzystywano wyposażenie sal w komputery stacjonarne oraz inny sprzęt z zakresu TIK, wymienione w punkcie 1.1. wystąpienia. Przedmioty ogólnokształcące, dla których w podstawie programowej zawarto zalecenia posiadania odpowiedniego wyposażenia informatycznego lub stosowania TIK w nauczaniu, nauczane były w salach:

- geografia (zakres podstawowy i rozszerzony) – w salach: 105, 206, 403;
- biologia (zakres podstawowy) – w sali 307 (w czasie kontroli NIK w innych salach z powodu trwania modernizacji sali);
- chemia (zakres podstawowy) – w salach: 302, 307;
- fizyka (zakres podstawowy) – w salach: 102, 105, 206, 406;
- języki obce: angielski i francuski (zakres podstawowy i zawodowy dla profili), niemiecki (zakres podstawowy) – w salach: 02, 06, 102, 105, 201, 206, 209 (zawod.), 303, 304, 306, 308, 403, 406, 407, świetlica, ciemnia fotograficzna;
- historia i społeczeństwo (przedmiot uzupełniający) – w salach: 207, 302, 303.

Ww. sale (oprócz ciemni fotograficznej) zapewniały możliwość korzystania z komputerów z dostępem do internetu.

Biblioteka szkolna była wyposażona w 4 komputery stacjonarne z dostępem do internetu, w tym jeden przeznaczony tylko dla nauczycieli. Na komputerach tych zainstalowane były programy do kształcenia ogólnego, w tym: encyklopedia (oprogramowanie edukacyjne), atlas świata, słownik multimedialny. Natomiast na jednym komputerze funkcjonowały: Złota encyklopedia i słownik j. polskiego, multimedialna encyklopedia, słownik j. polskiego.

Szkoła posiadała sprzęt umożliwiający stosowanie technologii cyfrowej, zalecaniej w podstawie programowej przedmiotów kształcenia ogólnego.

Dla wszystkich zawodów, w których kształceni są w Szkole uczniowie (technik handlowiec, technik ekonomista, technik cyfrowych procesów graficznych, technik hotelarstwa, fototechnik), w podstawie programowej kształcenia określono wymagania w zakresie wyposażenia TIK.

Szkoła była przygotowana do stosowania TIK w zakresie wymaganym w podstawie programowej ww. przedmiotów zawodowych. Zajęcia teoretyczne odbywały się w salach, wyposażonych w projektory multimedialne oraz ekrany projekcyjne, a w razie potrzeby korzystano też z tablic interaktywnych. Zajęcia praktyczne odbywały się w większości w pracowniach wyposażonych w komputery stacjonarne dla uczniów, na których zainstalowane były adekwatne oprogramowania informatyczne, tj. w salach: 204, 208, 308, 309, 410 i 411. Odbywały się także w innych salach: 06, 102, 103, 105, 206, 303, 306, 307, 403, 406, 407, ciemnia fotograficzna, w których znajdowały się (oprócz sal: 02, 406 i 407) projektory multimedialne, ekrany projekcyjne oraz komputery dla nauczycieli.

(dowód: akta kontroli str. 41-46, 51-70)

1.3. Wyposażenie Szkoły w oprogramowanie informatyczne wspierające nauczycieli w nauczaniu przedmiotów nieinformatycznych.

Zgodnie z ewidencją księgową wartości niematerialnych i prawnych, spośród przedmiotów, dla których w podstawie programowej kształcenia ogólnego zalecono stosowanie TIK w nauczaniu, Szkoła posiadała licencje na oprogramowanie edukacyjne do wspierania nauczania geografii (Atlas świata zakupiony w 2006 r.) na 1 komputerze nauczycielskim w sali 105. Ponadto Szkoła posiadała licencje na

oprogramowanie edukacyjne, zainstalowane w bibliotece: Złota encyklopedia i słownik języka polskiego (zakupione w 2003 r. i zainstalowane na 1 stanowisku, dostępnym uczniom), Encyklopedia (zakupione w 2006 r. i zainstalowane na 4 stanowiskach), Atlas świata (zakupione w 2006 r. i zainstalowane na 4 stanowiskach), Multimedialny słownik (zakupione w 2006 r. i zainstalowane na 4 stanowiskach), Multimedialna encyklopedia (zakupione w 2006 r. i zainstalowane na 1 stanowisku), Słownik języka polskiego (zakupione w 2006 r. i zainstalowane na 1 stanowisku dostępnym uczniom).

Szkoła posiadała licencje na oprogramowanie komputerowe do nauczania w zawodach:

- Technik ekonomista i Technik handlowiec: oprogramowanie Insert GT (850 licencji), zainstalowany w salach: 204, 208, 309 i 411, w skład którego wchodziły programy cząstkowe (Subiekt GT – pracownia sprzedaży 60 stanowisk, Subiekt GT Sfera – (Pracownia sprzedaży) 3 stanowiska (nieużywany, ponieważ używa się ww. Subiekta GT), Sfera dla Subiekta (Pracownia sprzedaży) 1 stanowisko w sali 309 dostępne dla nauczycieli, Rachmistrz GT (Pracownia ekonomiczna) dowolna liczba stanowisk w salach: 204, 208, 308, 309 i 411, Rewizor – Sfera dla Rewizora GT (Biuro rachunkowe, Firma Handlowa) dowolna liczba stanowisk w salach: 204, 208, 308, 309 i 411, Gratyfikant GT i Gratyfikant GT Sfera (Kadry i Płace) dowolna liczba stanowisk w salach: 204, 208, 308, 309 i 411, oprogramowanie fakturująco-magazynowe dla hurtowni „Hermes” dla 6 stanowisk – nie używany (wykorzystywany jest Subiekt);

- Technik cyfrowych procesów graficznych i Fototechnik: oprogramowanie Corell Draw (Przygotowanie do druku, Cyfrowa obróbka obrazu) zainstalowane na 4 stanowiskach w sali 208 (1 stanowisko nauczycielskie i 3 uczniowskie – jego zawartość mieści się w nowszym programie, wymienionym w następnej kolejności), Adobe Design Standard Creative (Przygotowanie do druku, Drukowanie cyfrowe, Cyfrowa obróbka obrazu, Projekty multimedialne) dla 250 stanowisk w salach 204 i 208, program Pinnacle Studio 18 (Projekty multimedialne) licencja na 1 stanowisko w sali 208, dostępne dla nauczycieli;

Ponadto dla Technika cyfrowych procesów graficznych wykorzystywana jest licencja zbiorcza na program Impozycjoner 3 wariant ABC (Przygotowanie do druku, Drukowanie cyfrowe), zainstalowany w salach 204 i 208.

W ewidencji znajduje się też program Pakiet Visual Studio (nie wykorzystywany na zajęciach) – przekazany ze szkoły w Strzałkowie (na 15 stanowisk).

- Technik hotelarstwa: oprogramowanie Czart – hotel (Obsługa informatyczna w hotelarstwie) zainstalowany na 15 komputerach w sali 410, w tym dla nauczyciela;

Szkoła posiadała licencję na 19 stanowisk do nauki języków obcych (w postaci płyty, umożliwiającej instalowanie na różnych komputerach w różnych salach) oraz uniwersalny program testujący EGZAMIN z przedmiotów zawodowych, zainstalowany na komputerach w sali 309 – licencja wielostanowiskowa.

Jak wynika z tygodniowego planu lekcji, niektóre zajęcia, dla których Szkoła posiada oprogramowanie informatyczne (np. kadry i płace, pracownia hotelarska, pracownia sprzedaży, firma handlowa), odbywają się w salach nieposiadających wyposażenia informatycznego do tych zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 47-48)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że realizacja zajęć z przedmiotów praktycznych jest prowadzona zgodnie z podstawą programową, która zawiera również elementy przygotowania teoretycznego do obsługi programów. W związku z tym niektóre jednostki lekcyjne mogą być realizowane w salach bez dostępu do pojedynczych stanowisk komputerowych. W szkole, w ciągu roku szkolnego zmieniany jest plan

lekcji kilkakrotnie w każdym semestrze, jest to podyktowane organizacją zajęć i w związku z tym na bieżąco są monitorowane przydziały sal, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów praktycznych. Nasze sale mają wyposażenie w rzutnik i komputer nauczycielski z dostępem do internetu, w związku z czym przygotowanie praktyczne młodzieży z teoretycznych treści jest z zastosowaniem TIK na stanowisku nauczyciela. W doraźnych sytuacjach stosowana jest zamiana sal między nauczycielami.

Szkoła ma możliwości zapewnienia realizacji zajęć w salach z wyposażeniem, mimo to w niektórych okresach musimy dostosowywać zajęcia do sal zgodnie z realizacją treści. Brak wyposażenia sal w których odbywają się przedmiotowe zajęcia jest spowodowany niewystarczającymi środkami finansowymi, a o ich ilości decyduje organ prowadzący. Szkoła podejmuje starania w celu zwiększenia wyposażenia informatycznego sal.

(dowód: akta kontroli str. 189-190)

1.4. Sprawność i funkcjonalność wyposażenia informatycznego Szkoły.

W drodze oględzin dokonano czynności uruchomienia wszystkich komputerów i współpracujących z nimi urządzeń we wszystkich salach lekcyjnych (opis w punkcie 1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) – dostępne dla nauczycieli lub dla uczniów. Sprzęt był sprawny technicznie i gotowy do bieżącego wykorzystania, oprócz 1 komputera uczniowskiego w sali 208 oraz 3 komputerów uczniowskich w sali 308. Na niesprawnych komputerach nie było możliwe uruchomienie programów operacyjnych, a co za tym idzie – programów edukacyjnych.

Podczas badania sprawdzono także funkcjonowanie komputerowych programów edukacyjnych, które dostępne były na komputerach: nauczycielskich i uczniowskich. Wszystkie używane w Szkole programy edukacyjne (opisane w punkcie 1.3.), funkcjonowały poprawnie.

(dowód: akta kontroli str. 41-49, 71 i 74)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że wsparcie techniczne dla nauczycieli przedmiotów nieinformatycznych w rozwiązywaniu problemów związanych z obsługą komputerów i innych współpracujących z nimi urządzeń zorganizowane było tak, że problemy niewymagające pomocy specjalisty są rozwiązywane z wykorzystaniem pomocy koleżeńskiej nauczycieli z wykształceniem informatycznym w ramach współpracy i dzielenia się wiedzą w gronie pedagogicznym. Gdy zachodzi konieczność usługi, wykonuje ją firma zewnętrzna i są to doraźne zlecenia.

(dowód: akta kontroli str. 71 i 74)

Ogólna liczba dostępnych w Szkole jednostek sprzętu TIK wynosiła 197 sztuk. Uczniowie mieli do dyspozycji ogółem:

- 99 komputerów stacjonarnych (z czego w czasie kontroli NIK 88 sprawnych), w tym:
 - 43 to komputery o okresie użytkowania nie dłuższym niż przez pięć lat szkolnych (43,4% jednostek sprzętu komputerowego dla uczniów ogółem),
 - 40 komputerów zakupionych przed 2012 rokiem (odpowiednio 40,4%), jednak nie były one później poddane modernizacji⁸,
 - 16 komputerów zakupionych przed 2012 rokiem (odpowiednio 16,2%), które były później poddane modernizacji,
- 12 tabletów o okresie użytkowania nie dłuższym niż przez pięć lat szkolnych,

⁸ Za modernizację przyjęto każde dostosowanie komputera do obsługi użytkowanych aplikacji komputerowych, takie jak: wyposażenie komputera w program operacyjny „Windows 7” lub w nowszej wersji, zmianę monitorów kineskopowych na płaskie, rozbudowę pamięci operacyjnej, zastosowanie lepszej jakości karty graficznej itp.

- 3 tablice interaktywne o okresie użytkowania nie dłuższym niż przez pięć lat szkolnych,
 - 18 projektorów multimedialnych, w tym 4 szt. (22,2%) o okresie użytkowania jw.,
 - 4 wizualizery o okresie użytkowania dłuższym niż pięć lat szkolnych,
 - 18 ekranów projekcyjnych o okresie użytkowania jw.
- Ponadto na wyposażeniu Szkoły do dyspozycji nauczycieli znajdowały się 43 komputery, w tym:
- 26 komputerów stacjonarnych (z czego w czasie kontroli NIK 25 sprawnych), w tym:
 - 16 komputerów (61,5%) o okresie użytkowania nie dłuższym niż przez pięć lat szkolnych,
 - 8 komputerów (30,8%) zakupionych przed 2012 rokiem, jednakże nie były one później poddane modernizacji,
 - 2 komputery (7,7%) zakupionych przed 2012 rokiem, które były później poddane modernizacji,
 - 17 komputerów przenośnych (z czego w czasie kontroli NIK 15 sprawnych), w tym:
 - 3 komputery (17,6%) o okresie użytkowania nie dłuższym niż przez pięć lat szkolnych,
 - 14 komputerów (82,4%) zakupionych przed 2012 rokiem, jednakże nie były one później poddane modernizacji,
 - 1 tablet o okresie użytkowania nie dłuższym niż przez pięć lat szkolnych.
- (dowód: akta kontroli str. 49)

1.5. Dostępność internetu na terenie Szkoły.

Zastosowana w Szkole technologia pozwalała na zasięg internetu we wszystkich salach lekcyjnych oraz w pokoju nauczycielskim, a także na działanie mechanizmów chroniących uczniów przed dostępem do treści w internecie mogących szkodzić ich prawidłowemu rozwojowi.

Szkolny internet udostępniony był poprzez łącze telekomunikacyjne o gwarantowanej w umowie szybkości przy przekazywaniu danych (pobieraniu/wysyłaniu danych) na poziomie 30/30 Mbps. Rozsyłanie sygnału internetowego na terenie Szkoły odbywało się dwoma sposobami: poprzez lokalną sieć kablową oraz sieć bezprzewodową (Wi-Fi), w której połączenia między urządzeniami sieciowymi zrealizowano bez użycia przewodów. Sieć bezprzewodowa składała się z sieci na poszczególnych piętrach (ZSE P1, ZSE P2, ZSE P3, ZSE P4) i dostarczała internet do sal: 02, 06, 102, 103, 105, 201, 204, 206, 207, 209, 302, 303, 304, 306, 307, 406, 407. Sieć kablowa dostarczała internet do sal: 208, 308, 309, 403, 410, 411, biblioteka i świetlica. Umowa zawarta z operatorem nie przewidywała zapewnienia Szkole alternatywnej drogi dostępu do internetu na wypadek awarii podstawowego kanału dostępu. Jednak, jak wyjaśniła Dyrektor, Szkoła posiada alternatywne łącze z podłączeniem do użytkowania z firmy ANTRONIK⁹, które obecnie nie jest użytkowane, ale Szkoła ma ustne zobowiązanie firmy ANTRONIK, że w razie sytuacji awaryjnej uruchomi łącza i dostawę internetu.

(dowód: akta kontroli str. 45, 71-72 i 74-75)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że dotychczas awarie związane z zawieszaniem działania internetu w Szkole zdarzały się niezmiernie rzadko i były krótkotrwałe, w związku z czym nie zakłócały działania Szkoły. W sytuacjach awaryjnych kontaktowano się z dostawcą internetu i usterki były usuwane na bieżąco, nie powodując przerwy w funkcjonowaniu placówki.

(dowód: akta kontroli str. 72 i 75)

⁹ Firma ANTRONIK była dostawcą usług internetowych poprzednio, tj. od 1 marca 2014 r. do 14 lutego 2016 r.

Uczniowie na terenie Szkoły nie mają dostępu do sieci bezprzewodowej internetu ze swoich urządzeń prywatnych. Tylko nauczyciele mają dostęp za pomocą przydzielonych im indywidualnych loginów i haseł. Uczniowie posiadali dostęp do internetu jedynie na zajęciach lekcyjnych oraz pozalekcyjnych pod stałym nadzorem nauczyciela.

W Szkole stosowane jest zabezpieczenie dostępu do sieci w 7 warstwie modelu ISO/OSI (jest to powszechne rozwiązanie alternatywne do zabezpieczenia dostępu do sieci w warstwie 2 – symbol kłódki).

(dowód: akta kontroli str. 45, 71 i 75)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że skuteczność i szybkość posiadanego przez Szkołę przyłącza internetowego na obecną chwilę jest zadowalająca i spełnia potrzeby Szkoły. W placówce stosowana jest priorytetyzacja ruchu, w wyniku czego każdy użytkownik ma przydzielone pasmo i ilość połączeń. Oznacza to, że użytkownicy (pracownicy i nauczyciele) nie mają możliwości zajęcia całego łącza i nie ma możliwości zablokowania lub ograniczenia dostępu do stron strategicznych dla Szkoły. Dodatkowo istnieje wydzielona sieć przewodowa, przeznaczona tylko dla pracowników i pomieszczeń administracji.

(dowód: akta kontroli str. 45)

1.6. Przygotowanie nauczycieli do stosowania technologii cyfrowych w nauczaniu.

W roku szkolnym 2016/17 w Szkole zatrudnionych było 58 nauczycieli. Liczba nauczycieli przedmiotów, w odniesieniu do których w podstawach programowych kształcenia wskazano wykorzystywanie TIK, wynosiła 38 i wszyscy posiadali ukończone formy doskonalenia w tym zakresie. Zajęcia komputerowe prowadzone były przez czworo nauczycieli, którzy spełniali wymogi kwalifikacyjne (posiadali ukończone studia podyplomowe w zakresie informatyki dla nauczycieli lub kurs: Technologia informacyjna i edukacja multimedialna w praktyce szkolnej).

W stosunku do ogółu zatrudnionych nauczycieli w Szkole:

- udział nauczycieli posiadających wykształcenie na kierunkach informatycznych stanowił 15,5% (9 osób),
- udział nauczycieli z innym kierunkowo wykształceniem i posiadających ukończone formy doskonalenia w zakresie stosowania TIK w nauczaniu (studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne) stanowił 3,4% (2 osoby),
- udział nauczycieli z innym kierunkowo wykształceniem i posiadających tylko ukończone formy doskonalenia w zakresie stosowania TIK w nauczaniu stanowił 84,5% (49 osób),
- nauczycieli nieposiadających kierunkowego wykształcenia informatycznego oraz ukończonych jakichkolwiek form doskonalenia lub doskonalenia zawodowego w zakresie stosowania TIK – nie było.

Liczba nauczycieli, którzy formy doskonalenia w zakresie stosowania TIK mieli ukończone w latach 2012–2016 wynosiła 57 osób, tj. 98,3% wszystkich zatrudnionych w roku szkolnym 2016/17 nauczycieli. Natomiast tych, którzy mieli je ukończone przed rokiem 2012 było 15 (25,9%), przy czym 14 doskonało się także w latach 2012–2016.

(dowód: akta kontroli str. 84-98)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Szkoła posiadała warunki do stosowania TIK w nauczaniu. W pracowniach komputerowych zagwarantowano wystarczającą liczbę stanowisk do samodzielnej pracy ucznia na komputerze, a także – zgodne z podstawą programową kształcenia

ogólnego – wyposażenie informatyczne do nauczania przedmiotów nieinformatycznych, w tym zawodowych. Szkoła nie dysponowała komputerowymi programami edukacyjnymi, przeznaczonymi do kształcenia ogólnego (oprócz języków obcych), natomiast posiadała sprzęt i oprogramowanie, przewidziane podstawą programową kształcenia w nauczanych zawodach.

2. Stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania.

2.1. Wykorzystywanie przez Szkołę podręczników i innych zasobów edukacyjnych, wydanych w formie elektronicznej.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z przepisem art. 22 ab ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 6 ustawy o systemie oświaty, Dyrektor Szkoły ustaliła i podała do publicznej wiadomości wykazy podręczników stosowanych w latach szkolnych 2015/16 i 2016/17. Wykazy te nie obejmowały podręczników w wersji elektronicznej, bowiem takie nie były w placówce stosowane.

(dowód: akta kontroli str. 56-70 i 99-144)

2.2. Zastosowanie TIK w nauczaniu przedmiotów nieinformatycznych.

W II semestrze roku szkolnego 2015/16 nauczyciele wykorzystywali cyfrowe materiały edukacyjne (inne elektroniczne zasoby edukacyjne) na wszystkich 46 przedmiotach nieinformatycznych¹⁰. Liczba godzin lekcyjnych z przedmiotów, dla których w podstawie programowej wskazano stosowanie TIK (38), wyniosła 5.687, a liczba lekcji z tych przedmiotów zrealizowanych z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne wyniosła 1.113, co stanowiło 19,6% godzin lekcyjnych z tych 38 przedmiotów. Zbadano szczegółowo udział godzin lekcyjnych dwóch przedmiotów z każdego kształconego zawodu, pod kątem realizacji lekcji z danego przedmiotu z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne oraz ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi.

W II semestrze roku szkolnego 2015/16 dla zawodu:

- Technik ekonomista, przedmiot teoretyczny „Statystyka i analiza ekonomiczna” był nauczany w 5 oddziałach przez dwóch nauczycieli na 107 godzinach lekcyjnych, z czego na 48 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (44,9%) oraz na 37 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (34,6%); przedmiot praktyczny „Pracownia ekonomiczna” nauczany był w 5 oddziałach przez czterech nauczycieli na 272 godzinach lekcyjnych, z czego na 229 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (84,2%) oraz na 29 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (10,7%);
- Technik handlowiec, przedmiot teoretyczny „Przedsiębiorca w handlu” był nauczany w 1 oddziale przez jednego nauczyciela na 22 godzinach lekcyjnych, z czego na 5 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (22,7%) oraz na 6 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (27,3%); przedmiot praktyczny „Pracownia sprzedaży” nauczany był w 3 oddziałach przez dwóch nauczycieli na 158 godzinach lekcyjnych, z czego na 5 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (3,2%) oraz 69 na lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (43,7%);

¹⁰ Nie badano zajęć z WF i praktycznej nauki zawodu.

- Technik hotelarstwa, przedmiot teoretyczny „Działalność recepcji” był nauczany w 3 oddziałach przez trzech nauczycieli na 195 godzinach lekcyjnych, z czego na 8 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (4,1%) oraz na 105 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (53,8%); przedmiot praktyczny „Pracownia obsługi informatycznej” nauczany był w 3 oddziałach przez jednego nauczyciela na 76 godzinach lekcyjnych, z czego na 56 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (73,7%) oraz na 13 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (17,1%);
- Technik cyfrowych procesów graficznych, przedmiot teoretyczny „Technologie multimedialne” był nauczany w 2 oddziałach przez jednego nauczyciela na 77 godzinach lekcyjnych, z czego na 47 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (61%) oraz na 23 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (29,9%); przedmiot praktyczny „Projekty multimedialne” nauczany był w 1 oddziale przez jednego nauczyciela na 32 godzinach lekcyjnych, wszystkich z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne;
- Fototechnik, przedmiot teoretyczny „Procesy fotograficzne” był nauczany w 2 oddziałach przez dwóch nauczycieli na 94 godzinach lekcyjnych, z czego na 12 lekcjach z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne (12,8%) oraz na 39 lekcjach ze wsparciem działań nauczyciela cyfrowymi zasobami edukacyjnymi (41,5%); przedmiot praktyczny „Cyfrowa obróbka obrazu” nauczany był w 1 oddziale przez jednego nauczyciela na 50 godzinach lekcyjnych, wszystkich z pracą wszystkich uczniów w oparciu o cyfrowe zasoby edukacyjne.

Struktura rodzajowa wg źródeł pochodzenia wykorzystywanych cyfrowych materiałów edukacyjnych była następująca:

- platforma edukacyjna: www.e-podreczniki.pl – 61 godzin;
- portal wiedzy dla nauczycieli: www.scholaris.pl – 119 godzin;
- cyfrowe zasoby edukacyjne dołączone do podręcznika (nieelektronicznego) – 1.114 godzin;
- inne zasoby edukacyjne dostępne w internecie – 1.630 godzin;
- cyfrowe materiały własne nauczyciela – 1.625 godzin;

a ich udział w ogólnej liczbie lekcji zrealizowanych w ciągu II semestru roku szkolnego 2015/16 z wykorzystaniem cyfrowych zasobów edukacyjnych (4.549 godzin), wynosił odpowiednio: 1,3%, 2,6%, 24,5%, 35,8% i 35,7%.

Najwyższa Izba Kontroli przyjęła porównanie stopnia realizacji w Szkole zajęć edukacyjnych z zastosowaniem TIK w II semestrze roku szkolnego 2015/16 do założeń przyjętych w programie „Cyfrowa szkoła”, realizowanym w roku szkolnym 2012/13. W odniesieniu do założeń tego programu, w roku szkolnym 2015/16 Szkoła kwalifikowała się do kategorii szkół dużych, dla których w niniejszej kontroli NIK zakładano realizację zajęć lekcyjnych z różnych przedmiotów, z wykorzystaniem TIK, średnio w wymiarze 9 godzin tygodniowo. W II semestrze roku szkolnego 2015/16 w Szkole realizowano przeciętnie tygodniowo 198 godzin lekcyjnych z zastosowaniem TIK¹¹ w pracy indywidualnej lub zespołowej uczniów na przedmiotach innych niż „informatyka”. Wynika z tego, że w Szkole poziom stosowania TIK w nauczaniu był znacznie wyższy, niż określony w programie „Cyfrowa szkoła”.

(dowód: akta kontroli str. 99-113 i 191)

¹¹ W II semestrze roku szkolnego 2015/16 były 23 tygodnie nauki, a wszystkich godzin lekcyjnych z wykorzystaniem TIK – 4.549.

2.3. Zabezpieczenie uczniów przed dostępem do treści w internecie, które mogą stanowić zagrożenie ich prawidłowego rozwoju.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że dla zabezpieczenia przed dostępem uczniów do treści w internecie, mogących stanowić zagrożenie ich prawidłowego rozwoju, na komputerach w salach zainstalowane jest oprogramowanie antywirusowe i włączona zapora sieciowa, która jest narzędziem zainstalowanym na routerze zewnętrznym, oddzielającym sieć szkolną od zewnętrznej. W praktyce oznacza to zablokowanie pewnego rodzaju adresów, próbujących dostać się do szkolnej sieci. Jest pełna kontrola uczniów przez nauczycieli, prowadzących zajęcia w danej sali. Podczas przerw młodzież nie przebywa w salach komputerowych. W pozostałych salach z komputerami nauczycielskimi nie ma możliwości uruchomienia internetu bez zalogowania się przez nauczyciela, który po każdej lekcji ma obowiązek wylogowania się ze strony (brak wylogowania uniemożliwi mu logowanie na komputerze w innej sali).

Ponadto wyjaśniła, że *na wszystkich komputerach zainstalowane jest oprogramowanie antywirusowe, które posiada funkcje zabezpieczające przed dostępem do niektórych treści, mogących stanowić przedmiotowe zagrożenie. Dodatkowo może ono blokować niektóre treści, które rażąco mogłyby stanowić zagrożenie. Szkoła nie posiada specjalistycznego oprogramowania blokującego. Korzystaliśmy kilka lat temu z takiego oprogramowania (serwer Proxy z squidem oraz z filtrem treści – dansguardian). Niestety sprawiło ono wiele problemów np. zbyt rygorystycznie ograniczało dostęp do wielu ogólnie dostępnych np. Onet.pl, Interia.pl. Zdarzały się również sytuacje odwrotne np. nie były blokowane strony szkodliwe w komunikacji zabezpieczonej protokołem SSL. Na bieżąco blokujemy strony zgłaszane przez nauczycieli. Szkoła stosuje automatyczną aktualizację bazy wirusów, uruchamianą przy każdorazowym logowaniu.*

(dowód: akta kontroli str. 72 i 75-76)

Przeprowadzone oględziny i badania potwierdziły, że:

- na dostępnych dla uczniów komputerach z dostępem do internetu albo innych urządzeniach zabezpieczających, całość lub poszczególne części szkolnej sieci internetowej zostało zainstalowane wymagane oprogramowanie zabezpieczające przed dostępem do treści mogących stanowić zagrożenie prawidłowego rozwoju uczniów;
- wszystkie komputery uczniowskie w Szkole, podłączone do internetu, na których dokonano próby testowej wejścia na wybrane strony niebezpieczne, nie miały dostępu do stron mogących zawierać treści szkodliwe dla rozwoju uczniów. Na ekranach komputerów generowany był komunikat: „Masz zablokowany dostęp do internetu. Połączenie mogło zostać zablokowane przez zaporę sieciową lub program antywirusowy” w przypadku (8 adresów internetowych) lub „Ta witryna jest zablokowana” (1 adres);
- wszystkie komputery uczniowskie (z dostępem do internetu) posiadały aktualne bazy wirusów, a zastosowany program antywirusowy Kaspersky był wyposażony w funkcję automatycznej aktualizacji bazy wirusów,
- brak było możliwości dostępu do szkolnej sieci internetowej z mobilnych urządzeń komputerowych uczniów.

Inne rozwiązania organizacyjne stosowane w powyższym zakresie, to odpowiednie ustawienie komputerów w salach, umożliwiające kontrolę przez nauczycieli lub wyłączenie internetu w czasie zajęć, podczas których korzysta się tylko z oprogramowania zainstalowanego.

(dowód: akta kontroli str. 42-46 i 76)

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szkoła poza nauczaniem zajęć komputerowych, stosowała technologie cyfrowe także w nauczaniu przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych. W badanym okresie II semestru roku szkolnego 2015/16, przeciętnie w tygodniu realizowano 198 godzin zajęć lekcyjnych z zastosowaniem takich technologii, w pracy indywidualnej lub zespołowej uczniów. Szkolna sieć internetowa została właściwie zabezpieczona przed dostępem uczniów do treści mogących szkodzić ich prawidłowemu rozwojowi.

3. Stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w kontaktach Szkoły z uczniami i rodzicami.

3.1. Funkcjonowanie dziennika elektronicznego.

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie §§ 10-11, 13-14, 19 i 22 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹², w Szkole, w roku szkolnym 2016/17, prowadzony był dziennik lekcyjny wyłącznie w formie elektronicznej (dalej „e-dziennik”), za zgodą Zarządu Powiatu Radomszczańskiego¹³. Wcześniej (od listopada 2008 r.) stosowany był „System kontroli frekwencji i postępów w nauce” wydawnictwa LIBRUS ADAM TLATLIK sp. jawna z Katowic. Od roku szkolnego 2015/16 Szkoła stosowała System w Wariancie BASIS firmy Librus sp. z o.o. z Katowic (oprogramowanie jako usługa)¹⁴. W roku szkolnym 2015/16 cenę za użytkowanie oprogramowania określono w umowie na kwotę 1.608 zł brutto (dla 450 uczniów na okres licencjonowania wynoszący 12 miesięcy), a w 2016/17 na kwotę 1668 zł brutto (dla 508 uczniów). Data początku licencji w roku szkolnym 2016/17 ustalona została na dzień 1 września 2016 r. Ww. kwoty były całkowitym kosztem wykonania umowy w okresie jej obowiązywania. Szkoła dodatkowo poniosła jednorazowy koszt przeszkolenia Rady Pedagogicznej w czerwcu 2016 r. w wysokości 1.700 zł.

(dowód: akta kontroli str. 145-179, 187)

W e-dzienniku dokumentowano wszystkie zajęcia, z wyjątkiem zajęć w bibliotece, świetlicy i u pedagoga szkolnego. E-dziennik funkcjonował jako elektroniczny system monitorowania postępów uczniów. Do jego prowadzenia Szkoła używała systemu „Librus Synergia” w modelu Saas.

Według wyjaśnień Dyrektora Szkoły, rodzice nie ponoszą żadnych kosztów finansowych z tytułu zakupu i użytkowania e-dziennika.

(dowód: akta kontroli str. 185-186)

Zgodnie z publiczną informacją na stronie <https://www.librus.pl/artykuly/smsinfo/> (stan na dzień 18 października 2016 r.), dostawca usługi oferuje płatną informację dla rodziców „SMSinfo” w oparciu o e-dziennik.

Według opisu systemu Librus, wprowadzenie w Szkole e-dziennika pozwala rodzicom na sprawdzanie obecności dziecka, otrzymywanie wiadomości od nauczyciela oraz wysyłanie wiadomości do nauczyciela, sprawdzanie ocen

¹² Dz. U. z 2014 r., poz. 1170 ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r.”.

¹³ Uchwała Nr 115/2016 V Zarządu Powiatu Radomszczańskiego z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie wyrażenia zgody na prowadzenie dziennika lekcyjnego wyłącznie w formie elektronicznej w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Tadeusza Kotarbińskiego w Radomsku.

¹⁴ Software as a Service (w skrócie SaaS, z ang. oprogramowanie, jako usługa) – jeden z modeli chmury obliczeniowej, którym aplikacja jest przechowywana i wykonywana na komputerach dostawcy usługi i jest udostępniana użytkownikom przez Internet. Eliminuje to potrzebę instalacji i uruchamiania programu na komputerze klienta. Model SaaS przerzuca obowiązki instalacji, zarządzania, aktualizacji, pomocy technicznej z klienta na dostawcę usługi. W efekcie użytkownik oddaje kontrolę nad oprogramowaniem dostawcy i obowiązek zapewnienia ciągłości jego działania.

i ogłoszeń. Powyższe funkcjonalności dostępne są także na urządzenia mobilne, poprzez właściwy login i hasło, co pozwala na dokonywanie analizy postępów w nauce na podstawie precyzyjnych danych uwzględniających datę wystawienia oceny, kategorię oceny, wagę oceny w liczeniu średniej oraz nauczyciela, który tę ocenę wystawił. Nauczyciele mają możliwość szybkiej wymiany informacji z rodzicami poprzez wysyłanie pojedynczych i grupowych wiadomości w systemie, możliwość dokumentowania przebiegu lekcji za pomocą bezpłatnych aplikacji mobilnych, przygotowywania materiałów na wywiadówki dzięki wypełnianym automatycznie drukom z informacjami dla rodziców o ocenach i frekwencji ucznia, wystawiania e-świadectw, prowadzenia kartoteki ucznia i kart ocen. E-dziennik umożliwia Dyrektorowi Szkoły zarządzanie frekwencją – natychmiastowe przesłanie informacji o nieobecności dziecka do rodzica, zarządzanie wystawianiem ocen, co przyczynia się do poprawy systematyczności pracy nauczycieli, oszczędność czasu Dyrektora i nauczycieli dzięki automatycznemu generowaniu zestawień oraz statystyk frekwencji i postępów w nauce, wymaganych w dokumentacji szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 192)

Dyrektor Szkoły podała, że system e-dziennika umożliwia jej:

- 1) stały dostęp do aktualnych danych, co pozwala na bieżącą kontrolę;
- 2) poprawę systematyczności pracy nauczycieli;
- 3) poprawę wyników nauczania dzięki stałemu monitorowaniu postępów w nauce;
- 4) poprawę frekwencji uczniów w Szkole – natychmiastowe przesłanie informacji o nieobecności dziecka do rodzica;
- 5) kontrolę systematycznej pracy nauczycieli w zakresie bieżącego wpisywania ocen i frekwencji oraz stosowanie przepisów prawnych przy powiadamianiu rodziców o nieobecnościach i problemach wychowawczych dzieci;
- 6) generowanie zestawień oraz statystyk frekwencji i postępów w nauce, wymaganych w dokumentacji szkolnej;
- 7) analizowanie dzienników, szukanie braków w dokumentacji, tworzenie statystyk, zestawień oraz raportów. Uczeń przestaje być anonimowym rekordem w dzienniku, każde priorytetowe wydarzenie w Szkole zostaje zarejestrowane, a wszystko to w konsekwencji pozwala na jeszcze bardziej efektywne zarządzanie placówką;
- 8) poprawę komunikacji z rodzicami i uczniami, rodzice bardziej wspierają Szkołę w wypełnianiu obowiązków edukacyjnych i wychowawczych.
- 9) poprawę wizerunku szkoły – nowoczesna szkoła w oczach społeczności lokalnej, samorządu, rodziców, uczniów oraz rekrutowanych uczniów i ich rodziców.

Natomiast nauczyciel ma możliwość:

- 1) zwiększenia frekwencji uczniów na lekcjach przez wzmocnienie współpracy z rodzicami, w celu realizowania funkcji wychowawczej;
- 2) podniesienie poziomu nauczania wykładanego przedmiotu przez zwiększenie motywacji ucznia do nauki;
- 3) skutecznie przeciwdziałać problemom wychowawczym poprzez stałą współpracę nauczycieli z rodzicami;
- 4) automatycznego generowania zestawień oraz statystyk frekwencji i postępów w nauce, wymaganych w dokumentacji szkolnej;
- 5) wykorzystania wprowadzonej bazy danych do wydruku świadectw, arkuszy ocen, zestawień ocen i frekwencji, statystyk postępów w nauce oraz wszelkich innych danych, które do tej pory musiał sporządzać ręcznie;
- 6) wysyłania wiadomości do wszystkich rodziców (uczniów całego oddziału) lub też do indywidualnie wybranych osób, jednocześnie mając wgląd, kto odebrał wysłaną informację;

- 7) posiadania narzędzia motywującego ucznia do uczestniczenia w lekcji i przygotowywania się do zajęć dzięki zwiększonej kontroli uczniów przez rodziców.

Uczniowie posiadają:

- 1) wgląd we własne oceny i nieobecności, terminarze szkolne wraz z listą zapowiedzianych prac domowych i klasówek;
- 2) czytelny system oceniania;
- 3) pełną informację o przyczynie uzyskania oceny;
- 4) wgląd w aktualności i przypomnienia, np. o sprawdzianach, klasowych wycieczkach.

Rodzicom system umożliwia:

- 1) bieżący dostęp do rzetelnych informacji o dziecku, dotyczący frekwencji i jego postępów w nauce, z możliwością szczegółowej analizy postępów w nauce na podstawie precyzyjnych, danych dotyczących daty wystawienia oceny, kategorii oceny, wagi oceny w liczeniu średniej oraz nauczyciela, który tę ocenę wystawił;
- 2) szybką, bieżącą wymianę informacji pomiędzy Szkołą a domem rodzinnym, nieograniczoną jakimkolwiek przedziałem czasowym, jak to ma miejsce przy klasycznych wywiadówkach;
- 3) skuteczne przeciwdziałanie problemom wychowawczym i problemom w nauce;
- 4) bieżącą kontrolę frekwencji dziecka w Szkole – natychmiastowe przesłanie informacji o nieobecności dziecka do rodzica, co za tym idzie możliwość natychmiastowej reakcji na ewentualny problem wagarowania;
- 5) nawiązanie lepszej współpracy rodziców ze Szkołą w zakresie współodpowiedzialności za bezpieczeństwo i wychowanie dziecka, a przez to zwiększenie zaangażowania rodziców w planowanie i realizację zadań Szkoły;
- 6) wgląd do planu lekcji, zapowiedziane klasówki czy kartkówki;
- 7) otrzymywanie wiadomości od nauczycieli, wychowawcy klasy, śledzenie aktualności, otrzymywanie przypomnień;
- 8) wysyłanie wiadomości do nauczycieli czy wychowawcy klasy.

(dowód: akta kontroli str. 186-187)

W roku szkolnym 2015/16 w serwisie Librus Synergia nie byli zarejestrowani rodzice 236 uczniów, spośród wszystkich 483 uczniów Szkoły, a w roku szkolnym 2016/17 (na dzień 8 listopada 2016 r.) 245 spośród 526.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że każdego roku szkolnego przed zawarciem umowy z firmą Librus, jest uzyskiwana zgoda nauczycieli i rodziców uczniów na przyjęcie do stosowania specyficznych rozwiązań w tym systemie, dotyczących: zróżnicowania dostępu rodziców do dziennika elektronicznego ze względu na płatną usługę „SMS info”, uzależnienie dostępu do dziennika elektronicznego od akceptacji regulaminu serwisu, konieczności akceptacji otrzymywania od firmy Librus systemu informacji handlowych i reklamowych. Są oni zapoznawani z całym regulaminem oraz z informacją o usługach płatnych, reklamowych i handlowych.

Zgoda jest uzyskiwana również od rodziców klas pierwszych, jak i sukcesywnie od rodziców uczniów przyjmowanych w trakcie roku szkolnego.

Administrator serwisu Librus w Szkole stwierdził, że z dodatkowej płatnej usługi „SMS Info” nikt do czasu kontroli NIK nie korzystał.

Ponadto Dyrektor wyjaśniła, że Szkoła systematycznie dokonuje analizy frekwencji uczniów, osiąganych wyników oraz częstotliwości kontaktów rodziców z nauczycielami. Nie dokonywano jej pod kątem wpływu wprowadzenia dziennika elektronicznego w ostatnich latach szkolnych. Takie analizy przeprowadzono w latach 2008-2010. Przeprowadzone wtedy badania wskazywały, że największe korzyści wynikające z wprowadzenia dziennika elektronicznego to poprawa frekwencji o 2 % i wzrost częstotliwości kontaktów rodziców ze szkołą o 8 %.

Zdaniem Dyrektora, umowa z firmą Librus zapewniała funkcjonowanie e-dziennika zgodnie z zasadami prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania w okresie obowiązywania licencji. Po rozwiązaniu umowy zgodnie z regulaminem dane nie zostają usunięte i są przetwarzane zgodnie z obowiązującym prawem.

(dowód: akta kontroli str. 180-188)

W Szkole nie występowały problemy dostępności dla nauczycieli do komputerów lub innych urządzeń umożliwiających komunikację z e-dziennikiem w trakcie prowadzenia zajęć lekcyjnych. Nauczyciele dysponowali komputerami stacjonarnymi lub przenośnymi z dostępem do internetu, z których mogli korzystać we wszystkich salach szkolnych, na zapleczu sal 308/309, 410/411 oraz w pokoju nauczycielskim. Zarówno w trakcie zajęć, jak i po zajęciach (w czasie przerw lub podczas godzin wolnych od zajęć lekcyjnych), nauczyciele mogli wprowadzać zapisy do e-dziennika o odbytych zajęciach, ocenach i frekwencji.

System teleinformatyczny, obsługujący e-dziennik, po zalogowaniu do bazy danych informuje każdego użytkownika o dacie i godzinie ostatniego logowania oraz ujawnia datę i godzinę nieudanego logowania.

(dowód: akta kontroli str. 43-46, 182 i 187-188)

W okresie objętym kontrolą, umowy na prowadzenie e-dziennika zostały zawarte na czas określony: pierwsza – od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r., druga – od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 151-164)

3.2. Obecność Szkoły w internecie.

Szkoła posiadała stronę internetową (<http://www.zseradomsko.edu.pl>), na której udostępniano bieżące i zgodne ze stanem faktycznym informacje nt.: tygodniowego bieżącego planu lekcji, danych kontaktowych (e-mail, telefon, adres), imienia i nazwiska Dyrektora Szkoły, statutu Szkoły, kalendarza roku szkolnego, zestawu podręczników lub materiałów edukacyjnych, obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkolnych w roku szkolnym 2016/17. Strona ta posiadała specjalne zakładki z wydzielonymi strefami m.in. dla rodziców, dla uczniów, dla przyszłych uczniów (kącik gimnazjalisty). Umieszczone były na niej odnośniki do różnych platform, np. Centralnej lub Łódzkiej Komisji Egzaminacyjnej, naboru elektronicznego. Ponadto strona zawierała informacje dotyczące: oferty zajęć dodatkowych, zasad naboru do klasy I w roku szkolnym 2016/17 oraz wzory dokumentów. Dodatkowo można tam znaleźć dane o funkcjonowaniu świetlicy, Samorządu Uczniowskiego, Rady Rodziców, pedagoga szkolnego, szkolnej biblioteki, osiągnięciach Szkoły.

Szkolna strona internetowa stanowiła dla nauczycieli i uczniów narzędzie wsparcia procesu edukacyjnego, np. poprzez zamieszczenie linków platform i portali edukacyjnych, zawierała także inne niż plan lekcji rozkłady zajęć i uroczystości szkolnych. Można na niej zasięgnąć informacji archiwalnych. Na stronie umieszczono informacje na temat e-dziennika.

(dowód: akta kontroli str. 192)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *szkolna strona internetowa była stworzona po to by pełnić funkcję przydatności dla rodziców, uczniów i nauczycieli. Jest prowadzona w taki sposób by informacje spełniały narzędzie wsparcia dla ucznia, nauczyciela i rodzica. (...) Na bieżąco aktualizujemy stronę internetową. (...) Głównym zadaniem naszej strony to oferta edukacyjna oraz aktualności związane z działalnością dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą szkoły. W funkcjonowanie strony i jej zawartość zaangażowana jest młodzież m.in. poprzez redagowanie tekstów, wykonywanie zdjęć oraz filmów i prezentowanie swoich osiągnięć.*

Szkoła prowadzi własne konto na portalu społeczności facebook, jak również młodzież prowadzi dodatkową stronę internetową nt. udziału naszej młodzieży

w projektach unijnych, związanych z wyjazdami na staże zagraniczne – „Mobilny Ekonomik”.

(dowód: akta kontroli str. 76)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Umowa zawarta przez Szkołę w 2016 r. w zakresie prowadzenia e-dziennika zawierała zapisy, które w niedostateczny sposób zabezpieczały interesy zarówno placówki, jak i rodziców uczęszczających do niej uczniów, tj.:

- w § 5 umowy użytkownik zobowiązany był do akceptacji regulaminu użytkownika systemu dostępnego na stronie www.synergia.librus.pl/regulamin, jako warunek rejestracji w systemie dziennika elektronicznego i korzystania z niego; brak akceptacji tego regulaminu uniemożliwiał rodzicom dostęp do dziennika, co było niezgodne z postanowieniami § 22 ust. 3 pkt 5 rozporządzenia MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r.;
- zaakceptowany przez użytkownika regulamin przewidywał także dostęp do usług dodatkowych, w tym m.in. do usługi odpłatnego przesyłania przez Librus Sp. z o.o. do rodziców ucznia wiadomości tekstowej (powiadomienia) o ocenach i nieobecnościach (tzw. „SMS Info”); stanowiło to naruszenie zasady bezpłatności udostępniania rodzicom informacji gromadzonych przez Szkołę, określonej w art. 5g ustawy o systemie oświaty;
- w regulaminie serwisu zastrzeżono prawo Librus Sp. z o.o. do oferowania użytkownikom serwisu usług dodatkowych niezwiązanych z systemem dziennika elektronicznego, w szczególności: sprzedaży e-booków, materiałów edukacyjnych, audiobooków i poradników metodycznych, dostępu do serwisów prowadzonych przez Spółkę lub podmioty trzecie, a także zamieszczanie banerów informacyjnych i reklamowych oraz możliwość ankietowania użytkowników serwisu i wykorzystywania zanonimizowanych danych z elektronicznego dziennika do badań naukowych.

Poprzez akceptację regulaminu przez użytkownika, Librus Sp. z o.o. uzyskiwał możliwość przetwarzania danych osobowych pozyskiwanych w celu prowadzenia dziennika elektronicznego do celów wykraczających poza prowadzenie tego rodzaju dokumentacji przebiegu nauczania, co stoi w sprzeczności z zasadą nieprzetwarzania danych osobowych niezgodnie z oznaczonymi i zgodnymi z prawem celami ich pozyskiwania, wynikającą z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹⁵. Pozwalało to Spółce na kierowanie do użytkowników serwisu Librus Synergia, wbrew ich woli, wiadomości o charakterze handlowym i reklamowym i było sprzeczne z zakazem przesyłania niezamówionej informacji handlowej do oznaczonego odbiorcy będącego osobą fizyczną za pomocą środków komunikacji elektronicznej, wynikającym z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną¹⁶;

- umowę wdrożenia i użytkownika rozwiązania Librus Synergia zawarto na czas do 31 sierpnia 2017 r., przy ujętym w niej zobowiązaniu Sprzedawcy do trwałego usunięcia lub zanonimizowania powierzonych mu przez Kupującego danych osobowych bezpośrednio po zakończeniu okresu obowiązywania Umowy lub ustaniu celu przetwarzania tych danych, a ponadto z postanowieniem o możliwości jej rozwiązania przez Sprzedawcę ze skutkiem natychmiastowym (w określonych warunkach).

W następstwie powyższego dopuszczono potencjalnie możliwość niewywiązania się Szkoły z obowiązku określonego w § 23 pkt 3 rozporządzenia MEN z dnia

¹⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 922.

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1030.

29 sierpnia 2014 r., tj. zapisania danych stanowiących dziennik elektroniczny na informatycznym nośniku danych, według stanu na dzień zakończenia roku szkolnego, w sposób zapewniający możliwość ich odczytania w okresie przewidzianym dla przechowywania dzienników.

- w § 7 ust. 1 znalazł się zapis o ograniczonej odpowiedzialności do 50% kwoty wynagrodzenia brutto zapłaconej Sprzedawcy za roszczenia wynikające z przedmiotowej umowy;
- w § 8 ust. 2 umowy postanowiono, że zapłacone wynagrodzenie Sprzedawcy z tytułu opłat licencyjnych nie podlega zwrotowi niezależnie od terminu rozwiązania umowy.

Przytoczone zapisy umowy w niedostatecznym stopniu zabezpieczają interesy Szkoły, jako jednostki sektora finansów publicznych.

Zgodnie z § 27 rozporządzenia MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r., odpowiedzialność za właściwe prowadzenie i przechowywanie dokumentacji przebiegu nauczania ponosi dyrektor szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 151-178)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *Zdawaliśmy sobie sprawę, że mogą pojawić się pewne mankamenty w funkcjonowaniu systemu, ale korzyści wynikające z wprowadzenia tego rozwiązania zdecydowały o podpisaniu tych umów. Z uwagi na wieloletnie doświadczenie we współpracy z firmą Librus, uważam, że interesy szkoły i rodziców nie są znacznie zagrożone. Zdawałam sobie sprawę, że dostęp do dziennika elektronicznego Librus Synergia dla rodzica wiąże się z zaakceptowaniem regulaminu Librus, aczkolwiek każdy z rodziców miał udostępniony nieodpłatnie ten regulamin w serwisie w momencie pierwszego logowania. Nie wpłynęła do dyrektora żadna informacja od rodzica (prawnego opiekuna), który uważał, że nie zgadza się z treścią zapoznanego regulaminu.*

W regulaminie serwisu Librus Synergia przewidziano usługi dodatkowe, ale nie narusza to zasady bezpłatności, gdyż każdy rodzic ma bezpłatny dostęp do informacji o dziecku, a z usługi dodatkowej może, ale nie musi korzystać.

System Librus Synergia to nie tylko dziennik elektroniczny, ale cały system wspomagania działalności szkoły. Wiele narzędzi pozwala podnosić jakość pracy szkoły i efektywność nauczania. Rodzice wyrażają zgodę zarówno na przesyłanie wiadomości o charakterze handlowym i reklamowym oraz na przetwarzanie danych osobowych tylko wtedy, gdy dobrowolnie wybiorą usługę dodatkową, a więc dobrowolnie wyrazili zgodę na wykorzystanie swoich danych oraz kierowanie do nich ofert.

Umowę wdrożenia i użytkowania rozwiązania Librus Synergia zawarto do 31.08.2017 r. Zgodnie z tą umową Librus zobowiązał się przetwarzać powierzone dane osobowe zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Z regulaminu wynika, że po zakończeniu licencjonowania lub rozwiązania umowy, dane nie zostaną usunięte, więc uważamy, że będą mogły być pozyskane w przypadku takiej konieczności.

Zapisy umowy, dotyczące ograniczonej odpowiedzialności sprzedawcy, były przeze mnie przeanalizowane. Skonsultowałam się też z innymi szkołami, wykorzystującymi dziennik elektroniczny Librus. Uwzględniając długoletnią współpracę z firmą Librus uznałam, że nie ma znaczącego zagrożenia interesów Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 180-181 i 184-185)

W Szkole wprowadzono dziennik elektroniczny, zapewniając nauczycielom odpowiednie urządzenia dostępne (komputery z dostępem do internetu) do jego prowadzenia, a rodzicom do podstawowych informacji w zakresie dotyczącym ich dzieci. Wdrożony system elektronicznego dziennika zawierał jednakże możliwość korzystania z odpłatnej usługi dodatkowej dla rodziców (tzw. „SMS Info” w zakresie powiadomień o ocenach i nieobecnościach), co stanowiło naruszenie art. 5g ustawy

o systemie oświaty. Ponadto umowa, dotycząca prowadzenia e-dziennika, w niedostateczny sposób zabezpieczała interesy Szkoły. Strona internetowa placówki zawierała podstawowe informacje dla rodziców o organizacji nauczania i bieżącej działalności placówki. Szkoła umożliwiła również rodzicom/uczniom kontakt z nauczycielami drogą elektroniczną poprzez portal społecznościowy.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o zapewnienie funkcjonowania elektronicznego dziennika szkolnego z wykluczeniem możliwości przetwarzania zawartych w nim danych osobowych w innych celach niż prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania oraz możliwości odpłatnego udzielania rodzicom informacji w zakresie dotyczącym ich dzieci.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

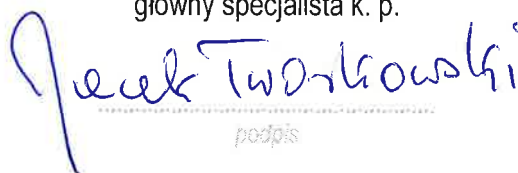
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 23. listopada 2016 r.

Kontroler
Jacek Tworowski
główny specjalista k. p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

Podpis

¹⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.